

KOMMISSIONEN MOD IRLAND
DOMSTOLENS DOM
19. marts 2002 *

I sag C-13/00,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K. Banks og M. Desantes,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Irland først ved M.A. Buckley, derefter ved D.J. O'Hagan, som befuldmægtigede,
og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

støttet af

Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ved G. Amodeo, som befuldmægtiget, bistået af barrister M. Hoskins, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

angående en påstand om, at det fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 228, stk. 7 (efter ændring nu artikel 300, stk. 7, EF), sammenholdt med artikel 5 i protokol 28 til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 (EFT 1994 L 1, s. 3), idet Irland ikke inden den 1. januar 1995 har tiltrådt Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten af 24.7.1971)

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene P. Jann, F. Macken, N. Colneric og S. von Bahr samt dommerne C. Gulmann, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet (refererende dommer), M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris, J.N. Cunha Rodrigues og C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

I - 2956

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 27. november 2001,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 14. januar 2000 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 226 EF anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 228, stk. 7 (efter ændring nu artikel 300, stk. 7, EF), sammenholdt med artikel 5 i protokol 28 til aftalen af 2. maj 1992 om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EFT 1994 L 1, s. 3, herefter »EØS-aftalen«), idet Irland ikke inden den 1. januar 1995 har tiltrådt Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten af 24.7.1971, herefter »Bernerkonventionen«).

- 2 Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland har i et interventionsindlæg til støtte for Irlands påstande anført, at den omstændighed, at EØS-aftalen er en blandet aftale, betyder, at Domstolen kun har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende den del af aftalen, der har været genstand for harmoniseringsforanstaltninger på fællesskabsplan, hvilket ikke er tilfældet for så vidt angår immaterialrettigheder. Bernerkonventionen henhører ifølge Det Forenede Kongerige derfor under folkeretten og er omfattet af medlemsstaternes kompetence, og konventionens anvendelse er ikke undergivet Domstolens kontrol.

Formaliteten med hensyn til påstandene i Det Forenede Kongeriges interventionsindlæg

- 3 Det fremgår af artikel 37, stk. 4, i EF-statutten for Domstolen, at påstande, der fremsættes i en begæring om intervention, kun kan gå ud på at understøtte en af parternes påstande.
- 4 Det skal i den forbindelse bemærkes, at Det Forenede Kongerige har nedlagt påstand om, at Domstolen erklærer sig inkompetent til at træffe afgørelse i tvisten og frifinder Irland for Kommissionens påstande. Irland har imidlertid erkendt, at der foreligger et traktatbrud og har blot anmodet Domstolen om at udsætte sagen, indtil Irland har vedtaget den fornødne lovgivning.
- 5 Endvidere bemærkes, at en intervenient ikke kan påstå sagen afvist, når dette ikke er gjort gældende i sagsøgtes påstande (jf. dom af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 21 og 22, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 11 og 12).
- 6 Da Det Forenede Kongerige alene har bestridt, at Domstolen har kompetence til at træffe afgørelse i sagen, skal påstandene i dets interventionsbegæring derfor afvises.

Traktatbruddet

- 7 I henhold til artikel 5 i protokol 28 til EØS-aftalen er de kontraherende parter forpligtet til at tiltræde Bernerkonventionen inden den 1. januar 1995. Da Irland

er part i EØS-aftalen, der trådte i kraft den 1. januar 1994, skulle Irland opfylde de hermed forbundne forpligtelser, herunder tiltrædelsen af Bernerkonventionen.

- 8 Da Irland ikke tiltrådte konventionen inden for den fastsatte frist, fremsendte Kommissionen den 15. april 1998 en åbningsskrivelse til Irland.

- 9 Ved skrivelse fra maj 1998 svarede Irland, at et lovforslag, der ajourfører Irlands ophavsretslovgivning var under udarbejdelse, hvilket ville gøre det muligt for Irland at ratificere Bernerkonventionen.

- 10 Efter at Kommissionen havde fastslået, at Irland fortsat ikke var i besiddelse af en retsakt om tiltrædelse af Bernerkonventionen, fremsatte Kommissionen den 17. december 1998 en begrundet udtalelse over for Irland, hvori den opfordrede Irland til at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder.

- 11 I sin svarskrivelse af 15. februar 1999 anerkendte Irland sin forpligtelse til at tiltræde Bernerkonventionen. Irland meddelte Kommissionen, at lovforslaget om immaterialrettigheder befandt sig på et fremskredent stadium i parlamentets behandling, og at det burde kunne vedtages senest i slutningen af 1999.

- 12 Derfor anmodede Irland i svarskriftet Domstolen om en yderligere frist på seks måneder, således at lovforslaget kunne blive vedtaget og forelagt for Kommissionen i håb om, at den ville hæve sagen.

- 13 Det bemærkes, at da et traktatbrudssøgsmål kun kan vedrøre manglende opfyldelse af forpligtelser, der udspringer af fællesskabsretten, skal det først undersøges, om de forpligtelser, der påhviler Irland, og som er genstand for denne sag, er omfattet af fællesskabsretten, inden Domstolen kan tage stilling til, om der faktisk foreligger et traktatbrud.
- 14 Domstolen har fastslået, at blandede aftaler, der er indgået af Fællesskabet, dets medlemsstater og tredjelande, har samme status i fællesskabsretten som rent fællesskabsretlige aftaler, når der er tale om bestemmelser, der henhører under Fællesskabets kompetence (jf. i denne retning dom af 30.9.1987, sag 12/86, Demirel, Sml. s. 3719, præmis 9).
- 15 Som følge heraf har Domstolen fastslået, at når medlemsstaterne sikrer overholdelsen af de forpligtelser, som udspringer af en aftale indgået af Fællesskabets institutioner, opfylder de i henhold til fællesskabsretten en forpligtelse over for Fællesskabet, som har påtaget sig ansvaret for aftalens rette gennemførelse (Demirel-dommen, præmis 11).
- 16 I dette tilfælde er der ingen tvivl om, at bestemmelserne i Bernerkonventionen vedrører et område, der i stor udstrækning er omfattet af Fællesskabets kompetence.
- 17 Beskyttelsen af litterære og kunstneriske værker, som Bernerkonventionen omhandler, er således i meget stor udstrækning reguleret af fællesskabslovgivningen på så forskellige områder som retsbeskyttelse af computerprogrammer, udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med immaterialrettigheder, beskyttelse af ophavsrettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel, retsbeskyttelse af data samt beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

- 18 Domstolen har i øvrigt tidligere fastslået, at ophavsretten og de beslægtede rettigheder henhører under traktatens anvendelsesområde (dom af 20.10.1993, forenede sager C-92/92 og C-326/92, Phil Collins m.fl., Sml. I, s. 5145, præmis 28).
- 19 Bernerkonventionen skaber således rettigheder og forpligtelser på områder, der er omfattet af fællesskabslovgivningen. Under disse omstændigheder er der en fællesskabsinteresse i, at alle de kontraherende parter i EØS-aftalen tiltræder denne konvention.
- 20 Det følger af ovennævnte bemærkninger, at den forpligtelse til at tiltræde den pågældende konvention, som de kontraherende parter er pålagt i henhold til artikel 5 i protokol 28 til EØS-aftalen, falder inden for Fællesskabets rammer, da forpligtelsen er indeholdt i en blandet aftale, der er indgået af Fællesskabet og dets medlemsstater, og vedrører et område, der i stor udstrækning er omfattet af traktaten. Kommissionen har således under Domstolens kontrol kompetence til at sikre, at forpligtelsen overholdes.
- 21 For så vidt angår traktatbruddet fremgår det af fast retspraksis, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, udelukkende skal vurderes på baggrund af forholdene, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse (jf. bl.a. dom af 15.3.2001, sag C-147/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2387, præmis 26). Endvidere bemærkes, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser, der følger af fællesskabsretten, ikke overholdes.
- 22 Da det således er godtgjort, at Irland ikke inden udløbet af fristen i den begrundede udtalelse havde tiltrådt Bernerkonventionen, således som EØS-aftalen krævede, skal traktatbrudsspørgsmålet anses for begrundet.

- 23 Som følge heraf har Irland tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktatens artikel 228, stk. 7, sammenholdt med artikel 5 i protokol 28 til EØS-aftalen, idet Irland ikke inden den 1. januar 1995 har tiltrådt Bernerkonventionen.

Sagens omkostninger

- 24 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Irland tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Irland har tabt sagen, bør det pålægges Irland at betale sagens omkostninger. I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 4, bærer Det Forenede Kongerige sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

- 1) Påstandene i Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands interventionsbegæring afvises.

- 2) Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 228, stk. 7 (efter ændring nu artikel 300, stk. 7, EF), sammenholdt med artikel 5 i protokol 28 til aftalen af 2. maj 1992 om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, idet Irland ikke inden den 1. januar 1995 har tiltrådt Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten af 24.7.1971).
- 3) Irland betaler sagens omkostninger.
- 4) Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland bærer sine egne omkostninger.

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Colneric	von Bahr	Gulmann
Edward	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Skouris	
Cunha Rodrigues	Timmermans	

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 19. marts 2002.

R. Grass
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Præsident